

WRR

The logo for the Wetgeving(s) Techniek Raad (WRR) is displayed in a white rectangular box. The letters 'WRR' are in a dark blue, serif font. The background of the top of the slide features a blue sky with the white cables of a cable-stayed bridge.

WRR

Wetgeving(s)Techniek

Corien Prins | Voorzitter WRR

BINNENLANDS BESTUUR

BESTUUR
ORGANISATIE

BESTUUR EN ORGANISATIE FINANCIËN RUIMTE EN MILIEU SOCIAAL DIGITAAL CARRIÈRE

VEROUDERDE WETGEVING FRUSTREERT DIGITALISERING

Sjoerd Hartholt • 21 jun 2017 4 reacties

Gemeentesecretarissen vinden verouderde wetgeving en een gebrek aan financiën de grootste oorzaken van traag digitaliserende en innoverende gemeenten. Dat blijkt uit een rondgang onder gemeentesecretarissen, waarbij de meeste aangeven dat zijn of haar gemeente niet snel genoeg digitaliseert. Ook vindt het merendeel de gemeente niet innovatief genoeg.

● VACATURES

Projectleider Strategie & Pro

Omgevingsmanager - Middel

Ruimtelijk Economisch Stra
Vraagstukken - Den Helder

Gemeentesecretaris / Algem

Districtsmanager Den Haag
Den Haag, Leiden

[Klik hier voor alle vacatures](#)

Bestuursacademie Nede

De opleider voor de
overheid

RR

Brievenbussen & praatpalen: hoe digitalisering de wet inhaalt

Joost Steins Bisschop
van [Jungle Minds](#)

🕒 Leestijd: 4 minuten

Column – Brievenbussen, de waarheid, gisteren en morgen, inbraakschade. Zeg het maar wat deze woorden met elkaar verbindt. Het zijn allemaal begrippen die gevoelig zijn voor de wereld-mijt die digitalisering heet.

Neem de brievenbussen. Die gaan verdwijnen bij gebrek aan brieven. “Het is voor ons heel duur om een postbus te handhaven als er nooit wat in zit”, zegt woordvoester van PostNL [Jelleke van Rantwijk](#). Mooi beeld. Een postbus waar nooit wat in zit. En elke werkdag weer komt het busje langs, doet de klep open. Tevergeefs. Geen brief. Leeg. Maar de eigenwijze brievenbus blijft staan. Heeft recht op wettelijke bescherming. PostNL is verplicht ervoor te zorgen dat iedereen een postbus op maximaal

🕒 Leestijd: 4 minuten 👁 9.402 🖨

► Nieuwsoverzicht

1 augustus 2017

Digitalisering en juridische vraagstukken

De technologische ontwikkelingen gaan razendsnel. Onder invloed van mobiele netwerken, 'internet of things' en 'virtual reality' verandert onze maatschappij. Elke Rijksjurist krijgt daarmee te maken. Om deze technologische trends en de daaruit voortvloeiende juridische vraagstukken beter te kunnen duiden, hebben de Academies een speciaal opleidings- en kennisdelingsprogramma ontwikkeld.

Opleidingsprogramma digitalisering:

- **Basiscursus Technologische trends** (april 2017, herhaling: verwacht in 2018) *Belangstelling voor deze cursus? Laat het ons weten.*

In deze cursus leer je welke trends er zijn, zoals Internet of Things, virtual reality, blockchain en datamaning. Wat houden deze trends in, en wat betekent dit voor jou? Er is volop gelegenheid om vragen te stellen en, indien gewenst, bepaalde technieken zelf uit te proberen. Tot slot van de cursus wordt plenair gezien wat de opgedane kennis en ervaringen meer algemeen voor het juridische domein kunnen betekenen.

Meer informatie?

dr. mr.
Monique
Wesselink

Programmamanager

m.wesselink@acwet.nl
070 - 312 98 35

Wat wil ik met u delen?

- **Kenmerken technologie en implicaties daarvan voor wetgevers en overheidsjuristen**
 - **Big data ter illustratie**
- **Implicaties voor een viertal agenda's**
 - **kwaliteit van wetgeving/wetstoepassing**
 - **inzet van technologie bij denken over en toepassen van wetgeving**
 - **inkadering iOverheid**
 - **'techno-regulering' (code as law)**

Tempoversnelling in innovatie (connectiviteit/netwerkvorming, sensoren, internet der dingen, blockchain, etc.) – **Altijd achter de feiten aan?**

Groeiende hoeveelheid digitale sporen – **Onvermogen burgers om bij wet toegekende rechten te benutten**

Variëteit aan type informatie – o.a. Quantified Self (wearables) – **Klassieke grenzen en categorieën in wet worden irrelevant**

Niet alleen **opslaan** maar vooral ook **delen** – **Wie als adressant & verantwoordelijke aan te merken?**

Real time en overal beschikbaar (cloud, eigen device) – **nog een rol voor nationale recht?**

Doorwerking in fysieke wereld (platforms) – **Kwalificatie van handelen (incl. diensten) & “Techno-Neutraal” Wetgeven**

Volledig geautomatiseerd en zelflerend – **Systeem als actor**

Een van de uitdagingen voor wetgever ter illustratie (zie ook WRR-rapport 'Big Data in een vrije en veilige samenleving')

big data = black-box van

- op algoritmen gebaseerde systemen
- die, gebruik makend van geprogrammeerde analyse-criteria, enorme hoeveelheden gegevens, bijeengebracht uit talloze bronnen (waaronder ook apparaten, de omgeving en ons lichaam) combineren en analyseren
- om zo patronen en verbanden te kunnen ontwaren,
- en deze patronen en verbanden automatisch bij te stellen als nieuwe informatie daartoe aanleiding geeft.

Overheid kan big data benutten:

- zonder zelf het *waarom* van gesignaleerde correlaties te kennen,
- overigens wel wetende dat deze correlaties iets over een kans, maar niet over een vaststaand feit zeggen,
- om het gedrag van individuen te duiden (*descriptive*), te voorspellen (*predictive*) en te sturen (*prescriptive*)
- en invloed te hebben op zowel de autonomie en positie van individuen als de inrichting van onze samenleving,
- terwijl het de vraag is of daar naar individuen en bredere samenleving toe voldoende transparant in valt te zijn en rekenschap over valt af te leggen

Wat betekent dit voor...

- **handelingsvermogen wetgever en overheidsjurist**
 - **welke metafoor voor de eigen rol?**
- **noodzakelijke expertise wetgever/overheidsjurist**
 - **multidisciplinariteit, opleiding, etc.**
- **wisselwerking met de politiek**
 - **invulling van systeemverantwoordelijkheid overheid**
- **wisselwerking met rechtspraak**
 - **wat (en onder welke omstandigheden) aan rechtsvormende taak rechtspraak overlaten?**
- **moreel kompas wetgever/overheidsjurist**
 - **waar liggen de grenzen?**

Advertentie

Slimme fietsen tegen diefstal, dankzij Vodafone

Soepel laveren de fietsen van VANMOOF door het drukke stadsverkeer. Minimalistisch, functioneel én goed geconstrueerd. Dat de robuuste VANMOOF tegen een stootje kan en altijd voor je klaarstaat, is een hele geruststelling als je er dagelijks op vertrouwt om mee naar je werk te gaan. Of dat nou in Amsterdam, New York of Tokyo is.

Ja, de fietsen van VANMOOF zijn geliefd. Maar niet alleen worden ze flink verkocht in de 39 landen waar de Amsterdamse fietsmaker zijn producten aflevert – elk uur ééntje –, ook raakt er zo nu en dan een exemplaar ontvreemd. Spijtig, maar niet gek, als je je bedenkt dat er in Nederland [naar schatting van de Fietsersbond] jaarlijks bijna één miljoen fietsen gestolen wordt.

VANMOOF was zich bewust van het probleem en heeft de handen ineen geslagen met telefontbedrijf Vodafone om een oplossing te vinden. Met succes. Vorig jaar lanceerden de bedrijven samen 's werelds eerste smart bike: de VANMOOF Electrified, met in het frame een geïntegreerde simkaart en GPS tracking systeem.

De toepassing van de slimme Machine to Machine (M2M)-technologie en de bijbehorende tool die Vodafone ontwikkelde, stellen de fietsbezitter in staat om met de smartphone snel een gestolen of zoekgeraakte fiets terug te vinden – waar ook

ter wereld. Het is een internationale doorbraak in de strijd tegen de fietsdiefstal, die tot dusverre ten minste vier gestolen Electrifieds heeft gelokaliseerd. Eén in de VS, twee in Amsterdam en één in Zweden: een score van 100%.

De volgende stap is het bieden van Vodafone's innovatieve M2M-dienst op 'gewone' fietsen. Bij een elektrische fiets is dat vrij eenvoudig omdat daar al elektriciteit in zit; nu is dat ook gelukt voor de overige modellen, door middel van een driepuntsmeting met Vodafone's zendmasten. Deze techniek is energiezuiniger en werkt zelfs beter in gebouwen.

Vanaf september is de VANMOOF Spinlister smartbike te koop, zo'n 'gewone' fiets met ongewone mogelijkheden. Doordat hij naast GPS en GSM is uitgerust met een elektrische bluetooth-slot, kan hij eenvoudig gebruikt worden als deelfiets. Zo maakt de slimme techniek van Vodafone iets alledaags als een fiets klaar voor de toekomst.

MEER INFO Wilt u meer weten over de zakelijke communicatie oplossingen van Vodafone? Kijk op onze website of ga naar vodafone.nl/ready

FIRST & ONLY
— COLD AND FLU —
PREDICTOR

achoo! by Google

ATLANTA, GA 20

VERY
HIGH

TODAY

HIGH

MED

LOW

COLUMN

Marcel Levi is internist en bestuursvoorzitter van het AMC

Marcel Levi

*Het is wachten
op een app die
elk uur test of er
al dementie in
aantocht is*

e Eppie

gelopen maand zag ik straling van mijn twee
vrienden met problemen van de laatste keer mee

straling vanaf het iPhone-scherm, met een
gedrag dat...

I Agenda voor (kwaliteit van) wetgeving

- **wat is er nieuw aan de ontwikkeling/wat maakt de ontwikkeling tot 'iets anders' en noodzaakt tot actie wetgever dan wel bepaalde interpretatie door juristen?**

- **hoed je voor kuddegedrag**

- **uitgangspunten bij opstellen en toepassen van wetgeving**

Wat is er anders/wat is er nieuw? - (ter illustratie: zorgplichten in cyberspace maar ook term "persoonsgegevens")

• **definitie Wbp (Verordening EU)**

• **maar aanvullend het onderscheid tussen:**

- **verstrekte gegevens**
- **door observatie verkregen gegevens**
- **door deductie verkregen gegevens:** gegevens logisch af te leiden uit combinatie bestaande gegevens over het individu.
- **geïnduceerde gegevens:** *niet* logisch af te leiden

Vermijd kuddegedrag en zoek vooral ook verweesde uitdagingen

Privacy is “Hot”, maar er is zoveel meer, zoals

- Goederenrecht en status van data (plus diverse andere civielrechtelijke uitdagingen)
- Verantwoordelijkheid, Aansprakelijkheid, Schade & Verzekeren
- Bewaren & Archiveren
-

Uitgangspunten voor wetgeving/regulering

- **nationaal - internationaal**
- **wel/niet technologie-neutraal (Offline = wel/niet Online)**
- **zelfregulering - wetgeving (verzekeren van cyberrisico's)**
- **doenvermogen (wet niet alleen kennen maar ook kunnen)**
– **WRR-rapport 'Weten is nog geen doen'**
- **durf (overtuigingen & perspectief ook eens los te laten)**

**En: wat zijn de kernwaarden van de wetgever in een
hoogtechnologische samenleving?**

II Agenda inzet technologie bij denken over en toepassen van wetgeving

- **internetconsultatie**
- **'legal tech' (geavanceerde data-analyse)**
 - **tekst-mining t.b.v. ontwaren 'ijkpunten' in wetgeving & jurisprudentie**
 - **welke patronen in benutten en toepassen wet?**
 - **inzichtelijk maken maatschappelijke ontwikkelingen**
 - **wat 'doet een wet' (maatregel) maatschappelijk?**
 - **beter anticiperen op implicaties wetswijzigingen**
 - **beter inzichtelijk maken, maar ook ontkrachten (aantoonbare verschillen bij ogenschijnlijk soortgelijke maatschappelijke problemen of effecten).**

Inzet technologie - Vervolg

- **maar dan ook bereid zijn:**
 - **rekenschap afleggen & validering gehanteerde onderzoeksvragen/methode, algoritmes, criteria, foutmarge, representativiteit data, etc.**
 - **niet zomaar ongeclausuleerd alle data op een berg**
 - **anderen mee laten kijken (data-analysten)**
 - **adequate archivering procesgebonden informatie & keuzes**
 - **wanneer mag machinerie het wel/niet overnemen van de mens & menselijke weging**

III Agenda voor inkadering iOverheid

- **beseft een iOverheid te zijn (zeker als m.b.v. big data)**
 - **allesomvattend**
- **stuwende, verankerende & procesmatige beginselen**
 - **transparantie & accountability**

IV Agenda voor 'techno-regulering'

• **Mogelijkheden digitalisering als sturingsinstrument voor afdwingen publieke normen**

- **sturing & toezicht via informatie op internet
= sturen op gedrag van burgers**
- **handhaving via technologie (code as law)**

“You cannot get through a single day without having an impact on the world around you. **What you do makes a difference**, and you have to decide what kind of difference you want to make.” —Jane Goodall

edutopia